

Литвинчук О.В.,
к. філос. н., доцент
кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Державний університет «Житомирська політехніка»
м. Житомир

ДИПЛОМАТІЯ ВОЄННОГО ЧАСУ

Українська дипломатія виступає потужним інструментом захисту державних інтересів на міжнародній арені. На відміну від довоєнного періоду, коли дипломатичні зусилля були спрямовані на пошук мирних шляхів вирішення конфлікту, нині вітчизняні дипломати активно протидіють агресору на дипломатичному фронті. Їхня роль наразі надзвичайно важлива – забезпечення міжнародної підтримки України, зокрема через координацію постачання військової допомоги та її фінансування. Дипломатичний корпус фактично став ключовою ланкою у стратегії захисту країни, де кожен внесок дипломатів прирівнюється до бойових дій на передовій. Міжнародні переговори, комунікація з партнерами та союзниками перетворилися на критично важливий напрямок боротьби за національні інтереси, не менш значущий, аніж безпосередні військові операції.

Вітчизняна та зарубіжна наукова спільнота приділяє значну увагу дослідженню дипломатичної співпраці України. Такі дослідники, як І. Боднарюк, О. Дем'янюк, О. Квятковська, В. Косик, Д. Кулеба, С. Леонтович, П. Щипанський присвятили свої наукові праці різним аспектам міжнародної дипломатії. Водночас сучасні геополітичні реалії та динамічні зміни на міжнародній арені висувають нові вимоги до наукового осмислення дипломатичних процесів, що потребує подальших поглиблених досліджень та комплексного аналізу.

Актуальність вивчення дипломатичної діяльності України зумовлена необхідністю розроблення інноваційних підходів та стратегій у сфері міжнародних відносин в умовах безпрецедентних викликів.

Незалежно від кінцевого сценарію конфлікту, дипломатія постає ключовим інструментом досягнення остаточного миру. Пріоритетами вітчизняної дипломатичної служби є неупереджене інформування світової спільноти про

реальний стан подій та побудова ефективних партнерських відносин з міжнародними союзниками.

Стратегічним напрямком залишається формування потужної міжнародної коаліції щодо підтримки України, послідовне нарощування санкційного тиску на агресора та системна робота з юридичного переслідування винних у воєнних злочинах. Дипломатичні зусилля мають бути спрямовані не лише на вирішення поточних завдань, але й на створення передумов для майбутнього відновлення та сталого розвитку держави. Комплексний підхід передбачає врахування довгострокових наслідків війни, формування стратегії, що забезпечить надійні гарантії безпеки та сприятиме відновленню територіальної цілісності України [1].

Українська дипломатія має сфокусуватися на ключових стратегічних пріоритетах, які включають забезпечення військової та фінансової підтримки від держав-партнерів, а також стимулювання розвитку власної оборонної промисловості. Першочерговим завданням є послідовна та цілеспрямована робота з розширення міжнародної коаліції, залучення нових союзників та активізація дипломатичної діяльності на глобальній арені. Важливою складовою цієї стратегії є поглиблення співробітництва з міжнародними організаціями з метою посилення тиску на агресора та пошуку дипломатичних шляхів врегулювання конфлікту.

Кінцевою метою дипломатичних зусиль залишається максимально ефективно просування національних інтересів на мирних переговорах, забезпечення надійних гарантій безпеки та послідовна робота з відновлення територіальної цілісності України.

Лише шляхом рішучих дипломатичних зусиль та тиску на росію можна досягти відновлення пріоритетності міжнародно-правових норм, превенцію воєнних злочинів та забезпечення захисту прав цивільного населення на тимчасово окупованих територіях України.

Українська дипломатія наразі концентрує свої зусилля на трьох стратегічних напрямках зовнішньополітичної діяльності. Передусім, дипломатичний корпус активно працює над посиленням міжнародного санкційного тиску на рф. Водночас українські дипломати докладають значних

зусиль для формування та розширення програм військової та економічної підтримки з боку міжнародних партнерів, що має на меті забезпечити спроможність України ефективно протидіяти російській агресії та послідовно зміцнювати обороноздатність держави. Крім того, важливим напрямком дипломатичної роботи є комплексна розробка програм повоєнного економічного відновлення країни, що передбачає залучення міжнародної фінансової, технічної та експертної допомоги для відбудови зруйнованої інфраструктури та відновлення повноцінного економічного потенціалу України.

Рада Європейського Союзу продемонструвала послідовну та принципову позицію щодо агресивних дій російської федерації, ухваливши чотирнадцять пакетів економічних та персональних санкцій [2]. Це безпрецедентний крок у сучасній міжнародній практиці, спрямований на економічну ізоляцію держави-агресора.

Голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн чітко окреслила стратегічну мету санкційної політики ЄС: завдати системного удару по економічній інфраструктурі росії, позбавити її перспектив модернізації та технологічного розвитку. Її заява підкреслює комплексний підхід Європейського Союзу, який передбачає не лише безпосередній економічний тиск, але й переслідування осіб, причетних до підтримки агресії, а також протидію спробам обійти встановлені санкційні обмеження [3].

Успіх України великою мірою залежить від безпрецедентної національної єдності та потужної міжнародної солідарності. Результативна дипломатична робота перетворюється на ключовий інструмент просування державних інтересів та просування країни до перемоги. Лише послідовні, рішучі та добре скоординовані дипломатичні зусилля здатні змусити країну-агресора дотримуватися норм міжнародного права та припинити деструктивну зовнішню політику. Водночас ефективність цих зусиль стане серйозним тестом для всієї системи міжнародної безпеки та колективної дипломатії.

Отже, дипломатична політика потребує постійної адаптації до мінливих геополітичних реалій та кризових викликів сучасності. Це вимагає глибокого усвідомлення позицій та інтересів країн-союзників, поглибленого аналізу зовнішньополітичних тенденцій та розробки превентивних стратегій. Ретельне

стратегічне планування та передбачення стають визначальними чинниками забезпечення міжнародної стабільності та безпеки в майбутньому.

Дипломатія України довела світові спроможність ефективно захищати державні інтереси в найскладніших умовах, формувати нові стандарти міжнародної комунікації та створювати передумови для майбутньої перемоги держави. Цей унікальний досвід назавжди змінить уявлення про дипломатичну роботу в кризових ситуаціях та стане вагомим внеском у світовій дипломатичній практиці.

Список використаних джерел:

1. Дипломатичні перемоги України 2023 року: українська формула миру, військової безпеки: держава і підприємство : наук. моногр. / М.М.Єрмошенко, К.С.Горячева. Київ : Націонал. допомога. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/golovni-diplomatichni-peremogi-ukrayini-2023-roku-ukrayinska-formula-miru-viyskova-dopomoga-ta-inshe-2476768.html>

2. Державний реєстр санкцій СОТА. *Державний апарат РНБО*. URL: <https://drs.nsd.gov.ua/>

3. Санкції, запроваджені ЄС щодо Росії через вторгнення в Україну. *Європейська комісія*. URL: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/eu-sanctions-against-russia-following-invasion-ukraine_uk